

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pozor na Gorenjsko.

Iz »Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko« se nam piše:

Odkar se je začelo z gradnjo nove gorenjske železnice in se je ves promet močno pomnožil, so začeli tuje obračati svoje poglede na našo Gorenjsko in si skušajo pridobiti ves trg za svoje izdelke.

Koroški in gorenještajerski trgovci in obrtniki so v tem oziru razvili obširno delavnost, ki je tudi že rodila obilo uspehov. Koroški in gorenještajerski trgovci pošiljajo vse polno agentov, ki obhodijo vse kraje in skušajo dobiti odjemalcev. Kake uspehe dosežajo ti ljudje, priča dejstvo, da je na pr. koroška ciklorija že v mnogih krajih upeljana da je na pr. na Hrušici dobiti dvajset vrst piva, a vse le koroškega in gorenještajerskega. Isto tako je z mnogimi drugimi obrtnimi izdelki in z različnim drugim blagom.

Če pojde tako naprej, podjarmili bodo koroški in štajerski Nemci ves gorenji del Gorenjske v gospodarskem oziru, pridobili si tam stalnih odjemalcev in ves teren bo za naše domače slovenske trgovce in obrtnike izgubljen.

Gorenjska ima pa vsled nove železniške zveze in ker se tam množe in se bodo še množila industrijska podjetja, veliko bodočnost in je vsled tega največjega narodnega in gospodarskega pomena, da si slovenska trgovina in obrtnost ohrani ta trg in pridobi nazaj, kar je izgubila. Zdaj je še čas, da se popravi, kar se je zamudilo, ne sme se pa več rok križem držati, sicer se agilni in podjetni koroški in štajerski Nemci vgnezdijo; na Gorenjskem tako, da jih nikdar več ne bo mogoče izpodrinuti.

Tako se glasi dopis »Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko«. Želimo, da bi ta dopis ne ostal glas

vpijočega v puščavi. Gorenjski preti velika nevarnost, če postane trg tujih obrtnikov in trgovcev. Kaj si tudi morejo Nemci več želeži, kakor da nas gospodarski podjarmijo, da postanemo odjemalci njihovih trgovcev in obrtnikov.

Slovenci moramo pred vsem stremeti na svoje gospodarsko osamosvojenje. V to svrhu je naša dolžnost, da svoje potrebe doma pokrivamo, da svojega denarja ne damo tujcem. »Svoji k svojim« je sicer postala vsakdanja fraza precej trivialnega značaja, a v tej frazi tiči zdravo jedro: da dosežemo gospodarsko osamosvojenje samo če bomo hodili roko v roki, če se bomo držali domačin domačina in tujim producentom odvzamemo naš trg.

Slovenci, specialno Kranjci imamo poseben talent za kupčijo, zlasti velja to o Notranjcih. Da je bilo pri nas pred 50 leti vsaj toliko narodne zavesti, kolikor je je dandanes, bi Trst, Gorica, Celje, Celovec in Maribor drugače izgledali. Naj le kdo preišče koliko je n. pr. v Trstu imovitih Lahov in Nemcev, katerih stariši so kot Slovenci prišli tja ter si pridobili lepo premoženje in spoznal bo, da je samo narodna nezavednost dotičnih ljudi kriva sedanjih tržaških razmer. In tako je tudi v drugih mestih.

Trgovina in obrtnost sta tista vira, iz katerih dobiva narod blagostanje. Narod samih kmetičev se ne vzdrži, pa bodi še tako čvrst, ker je prisiljen, dati svojim narodnim nasprotnikom zaslužka kupovati od njih one njihove izdelke, katerih sam nima.

Ohraniti vsaj domači trg domačinom in kolikor mogoče pridobiti družih trgov, to je v veliki nalogi domačih trgovcev in obrtnikov — ali pri tem je treba vse drugače postopati, kakor se dandanes postopa glede Gorenjske.

Državni zbor.

Seja dne 4. februarja. Pred sejo so bile podane nekatere interpelacije; poslanci Schönerer, Bareuther in Berger so vložili predlog: »Zbornica naj sklene, da je parlamentni jezik nemščina.

Na predsednikovo obžalovanje zaradi znanih dogodkov med sladkornimi industrijci in reinitelji poslanske zbornice so ugovarjali poslanci: Walz, Erler in Pernerstorfer.

Ministrski predsednik je odgovarjal med drugimi tudi na sledeče interpelacije: 1. na interpelacijo posl. Wagnerja in tovarišev zaradi zadnjih deželnozborskih volitev na Štajerskem ter povedal, da se je zato združilo več občin v en volilni okraj, da so se volitve hitreje izvršile, ne pa, da bi se s tem slabilo katero stranko; 2. na interpelacijo poslanca Pernerstorferja zaradi imenovanja najmlajšega okrajnega glavarja v Mürrzuschlugu.

Pravosodni minister je odgovoril med drugimi tudi na interpelacijo posl. viteza Berksa in tov. glede pravosodstva v področju celjskega okrožnega sodišča. Nadalje je odgovarjal na denunciacijo krščanskih socialistov (interpelant Gessmann), zaradi postopanja vseučilišne oblasti proti katoliškim dijaškim zvezam v Gradcu in Črnovicah. Na interpelacijo posl. Walza in tovarišev zaradi enakopravnosti naših meščanskih šol z ogrskimi in hrvatskimi, ker se iz zadnjih meščanskih šol sprejemajo absolventje v kadetne šole iz avstrijskih pa ne, je odgovarjal naučni minister, da se baš sedaj bavi naučno ministrstvo z reorganizacijo meščanskih šol ter se skliče prihodnji mesec v ta namen strokovna enketa, pri ti priliki se bo oziralo tudi na to interpelacijo.

Nujni predlog posl. Hanicha in tovarišev glede odredbe s § 14. zaradi sladkornega davka je bil vkljub

socialnih demokratov odklonjen s 112 glasovi proti 24 glasom.

Potem je šele prišla zbornica do svojega pravega dnevnega reda. Prvi je utemeljeval svoj nujni predlog glede spremembe pravilnika dr. pl. Fuchs. Razložil je vse pomanjkljivosti poslovnika ter apeliral na zbornico, naj sprejme po njem nasvetovane spremembe, ako hoče, da bodo zavladale zopet zdrave razmere v blagor prebivalstva. Posl. Rieger: »Potem mora priti volilna reforma!«

Posl. dr. Lueger je dokazoval, da je prvo branje vladnih predlog po poslovniku povsem nepotrebno. Opravičeval je obdolžitev, da je njegova stranka prišla s predlogo za spremembo poslovnika na višji migljaj. Pri tem je prišlo med govornikom in Schuhmeierjem do ostrega prepira zaradi razmer v dunajskem občinskem svetu. Schuhmeier: »Najbolj potrebno bi bilo, da se uvede poslovnik za občinski svet!« — Seitz (Luegerju): »Hausknecht!«

Grof Palffy jo omenil, da je bila njegova stranka prva, ki je sprožila spremembo poslovnika. Pri tem se ne gre za preteklost, ki bi se naj že enkrat pustila na miru, temuč za bodočnost in za častno zastopstvo koristi avstrijskih narodov.

Predlagatelj Krempa, Kathrein in Pommer so se odpovedali besedi.

Posl. Noske je polemiziral proti Luegerju.

Posl. Pernerstorfer je zahteval, da mora tozadevni odsek imeti več kot 24 članov, da bodo zastopane tudi male stranke ter je izjavil: »Mi protestujemo že sedaj, da bi se hotela reforma poslovnika tako izvesti, da bi bilo v njem prostora za laž in obrekovanje.«

Posl. Gross je v imenu svoje stranke priznal, da je poslovnik potreben spremembe, a uverjen je, da je vzrok brezupnim parlamentarnim razmeram, ker se ni poslovnik prav rabil ter je predsedništvo poskušalo

z nasilstvi si pridobiti moč. V prvi vrsti se zdi govorniku potrebno, da se odpravijo nenemški govori. Posl. Kramáf je ugovarjal.

Posl. Zazvórka je začel svoj govor češki ter je nemško izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti spremembi dosedanjega poslovnika.

Posl. Malfatti je izjavil v imenu italijanskega kluba, da prizna potrebo spremembe poslovnika, da pa bodo Italijani odločno protestirali zoper vsako omejitve svobodnega govora.

Posl. Derschatta je izjavil v imenu svoje stranke, da bodo glasovali za spremembo.

Posl. Romaniczuk je izjavil, da njegova stranka principialno ni proti spremembi, da pa se bo uprla oktroiranju poslovnika, ki bi kršil svobodo govora.

Poslanca Treuinfels in Ferjančič sta se odpovedala besedi.

Posl. Lupul je zahteval, da mora pri obravnavi v odseku veljati geslo: »Enaka pravica za vse, ne samo za velike, temuč tudi za male stranke.«

V imenu vsenemške zveze je izjavil posl. Iro, da bo stranka proti vsaki spremembi poslovnika, ki bi izročil male stranke na milost in nemilost večjim strankam. Odsek pa mora v prvi vrsti razpravljati o uvedanju nemščine kot izključnega poslovnega jezika v parlamentu.

H koncu seje so prišli še enkrat na vrsto dogodki iz posvetovalnice sladkornih industrijcev.

Prihodnja seja bo jutri.

Nova češka politika.

Kakor znano, je v mladočeški stranki zavladala kriza, ki se je sicer začasno poravnala s tem, da je dr. Pacák zopet prevzel vodstvo. A vzroki so taki, da ni misliti na trajno pomirjenje. Vsled raznih neuspehov so začeli Mladočehi izgubljati tla v češki politiki. V narodu je začela prdirati radikalna smer, ki ima vseslovanski program. Mladočehi so najbolj

Konfiscirano!

zavozili, ker so opustili boj za drž. pravo. Rekli so, da ni treba tako nujno državnega prava, temuč v prvi vrsti močne Avstrije. Federacija da je nesmisel. Tudi vzajemnost z ostalimi Slovani ne more rešiti Čehov germanizacije, temuč le Avstrija. No, mlajši, radikalni sloji so se uverili, da ne stori Avstrija ničesar za češko individualnost, temuč da dosežejo to le z neizprosnim bojem v vzajemnosti z ostalimi brati Slovani. Ko so tedaj češki radikali začeli izvajati ta svoj program v državnem zboru, a so jih Mladočehi pustili na cedilo, obrnila se je k radikalcem skoraj vsa češka javnost, a mladočeško postopanje se je obsojalo celo po lastnih volilcih. Mladočeška stranka je tedaj spoznala, da ne more hoditi več po tej poti, ako noče izgubiti vso zaslonbo v narodu.

Novi carinski tarifi.

Nemčija je dala povod, po kateri meri bo uravnati mednarodne carinske tarife za prihodnja leta. Dejstvo, da je Nemčija prva razkrila svoje namere, deluje nekako opravičevalno za ostale države. Nemčija je nastopila prva s svojimi zvišanimi tarifi. Avstro-ogrski carinski tarif s svojimi zvišanimi postavkami, posebno v industrijskih tarifih je le posledica takozvane pruske varstvene carinske politike. Avstro-ogrska carinska politika je tedaj popolnoma opravičena. Ako sosed basa kanone, ne bomo v Avstriji streljali z malimi kalibri navadnih pušk. Za vse pretiranosti v carinski politiki sta tedaj odgovorna pruska ministra Miquel in grof Posadowsky. Avstrija ni začela. Ako pride od tega, da bo cela Evropa tičala v carinah, ni tega kriva Avstrija, povod je dala Nemčija. Italija tudi zna vpoštevati to prisiljeno stališče Avstrije ter jo novi avstrijski carinski tarif tudi ne bo motil pri sklepanju nove trgovinske pogodbe. Neki italijanski politik se je razgovarjal s trgovinskim ministrom baronom Callom, o carinskem tarifu in trgovinski pogodbi. Minister je izjavil, da ima Avstrija najboljši namen, ustreči pri predstojajočih pogajanjih Italiji v vsakem oziru. Avstrijski carinski tarif ne dela nikakih težkih italijanskih trgovinski pogodb. Avstro-Ogrska polaga veliko važnost na italijansko prijateljstvo ter bo storila vse, da to prijateljstvo utrdi z dobro trgovinsko politiko. Obnovitev vinske klavzule pa smatra trgovinski minister za nemogočo; toda za apulska vina se bo našla kakršnakoli predprava pri uvažanju v Avstrijo.

Politične vesti.

— Češki radikali se pripravljajo na obstruiranje brambne predloge ter so se obrnili za pomoč do socialnih demokratov, ki pa so prošnjo zavrnili.

— Zaradi prvega branja tiskovnega zakona se vrše med strankami državnega zbora pogajanja. Mladočehi so opustili svoje prvotno nasprotovanje zoper predlogo, vendar žele, da se njihova obstrukcija markira na ta način, da se prvo branje vrši pred rentno konverzijo, oziroma stori to dr. Pacák z nujno predlogo.

— Predsednik Vetter je pozval poslanca Walza, da odloži svoje reditelstvo z ozirom na zadnje dogodke, čemur pa se je Walz odločno uprl.

— Brambna predloga v ogrskem državnem zboru dela vladnim krogom velike skrbi, ker kaže opozicija, da hoče priti do obstrukcije. Vsak opozicionalec si je s predlogo zavaljal še končni govor. Na ta način se more debata še vleči najmanj tri mesece.

— Turčija se nujno pripravlja za vsakojako vojno na spomlad. Naročajo se novi topovi in nove križarke. Novi veliki vezir nima nikakega upanja, da bi zapričete reforme imele vspeh.

— Revolucijsko gibanje v Venezueli se smatra za končano, ker je revolucijski general Mathos izgubil veliko bitko z vladnimi četami. Ustaši so izgubili 200 ujetih, med njimi 50 častnikov.

— Zopet Dreyfusova aféra. Voditelji vseh štirih skupin večine v francoskem parlamentu so sklenili, da spravijo zopet v razgovor v zbornici Dreyfusovo aféro, ker se je pri vojnem sodišču leta 1899. zgodila velika nepostavnost. Revizija bi bila v prid Dreyfusu.

Dopisi.

Iz Šiške. Prva veselica žišenske čitalnice v 26. društvenem letu je bilo jubilejsko in Vodnikovo slavlje pri Koslerju dne 1. svečana, ki se je povzdignilo do nekdanjih slovedih »Vodnikovih besed« v stari ljubljanski čitalnici. Točno so otvorili večer mladi tamburaši. Sredi dvorane je bila razpeta častitljiva društvena zastava s trakovi nad Vodnikom, z latorom ovenčanim kipom. Försterjeva, na Vodnikove besede zložena pesem »Ilirija oživljena« v resnici oživlja, ako se tako oduševljeno in krepko zapor, kakor jo je moški društveni zbor. Sledila je deklamacija I. Aleševčevega speva »Valentinu Vodniku slava«, katere je občinstvo izredno zanimala zaradi prednaševalke gđ. Helene Zakotnikove, ki prvikrat nastopi v težki ulogi. Zasluzena pohvala je donela vrli deklamovalki. Vrstili so se potem tamburaški točki ter moška zbora »Strunam« in »Planinska rožca«, pri kateri pesni se je solist g. G. odlikoval s svojim mogočnim baritonom. V igri »Mute« so se odlikovali g. Cimerman, gđ. Snojca, g. Tončka Štrukljeva, predstavljalec Tedeža g. A. in g. Brzin. Burni aplavz in dobrokljici sledili so in vabili igralce, naj sprejmejo to iskreno priznanje kot honorar za vestno uprizoritev in zadostjenje, da so izdatno pripomogli k ugledu Vodnikove besede. Po 11. uri prevzela je Terpsihora plesalčno mladež in starino pod svoja krila. V prvem presledku vlekli je štiriletni, plavalasi čvrst fantiček, Ciril Novak, številko 313, s katero je naklonila Fortuna zlato uro g. S... , ki je baš isti večer s čitalnico vred obhajal 25letnico svojega delovanja pri društvu. Pozneje nastopila je s posebno ljubeznivostjo gđ. K. in krasno zapela romanco iz »Rokovnjačev«. Ad hoc nastali zbori oglašali so se tu in tam, zdaj posamezni, zdaj združeni. Ob višku veselice se je pelo, plesalo, sviralo ali se vrtilo vse, »kar, lajze ino gre« — v radosti in zadovoljstvu; še celo, sicer resni obraz blagajničarja se je razjasnil, videč dovolj kron za stroške. Pozabiti ne smem na to, da se je letos takorekoč prvikrat plesala četvorka, katero je priučil in vodil g. Štrukelj. K sklepu omeniti mi je tudi še, da je bilo občinstvo s postrežbo, jedili in pijačo, prav zadovoljno, tako glede cen kakor kakovosti. Pri sedanjih razmerah je priporočljivo večje veselice pri Koslerju prirejati.

Prepadanje nemškega kulturnega vpliva.

I.

Zadnjič smo tukaj navedli izjave in mnenja francoskih odličnjakov o kulturnem vplivu Nemcev na druge narode, predvsem na Francoze. Vsi omenjeni izreki prireditelju jasno, da o kaki duševni pripravljenosti Nemcev ne more biti govora. O čem takem se more sanjati le ošabnim nemškim možganom. Tujega jezika se Nemec malokdaj more naučiti in dočim vsak inteligenten Slovan zna po dva, po tri in še več jezikov, Nemec ne razume razum svoje švabščine nič drugega, četudi po več let včas živi med drugimi narodi. To gotovo ni izpovedovalo inteligentnega duha. Seveda se najde dovolj nezavednih in naivnih (da ne rabimo krepkejšega izraza) ljudi tudi med Slovenci in Slovenkami, ki vidijo v nemščini vrhunec popolnosti, dovršenost omike, a s temi ni možno pametno govoriti.

V naslednjem navedemo daljšo vrsto izrekov francoskih pisateljev in umetnikov o prepadanju nemškega kulturnega vpliva.

Edvard Barthélemy ironično zanikava svetovno prvenstvo nemškega duha. Nekoliko priznava le zgodovinski vpliv Nemcev, omenja Goetheja in Wagnerja, omenja vpliv nekdanje nemške filozofije, ki je toli navduševala Taineja, a vse

to je že minulo ali opešalo. V francoski književnosti je nemški vpliv zaostal za skandinavskim in slovanskim. Celo najkrajnija dela Gerharta Hauptmanna ali Sudermanna niso zapustila v Franciji takih posledic kakor edini Ibsen.

Eugène Demolder priznava samo materialno moč Nemčije, namreč v industriji, kar pa zadeva umetnost, znanstvo in slovstvo, Nemčija s Francijo nikakor ne more tekmoovati. Sedanje nemško slikarstvo (razven Uhda, Liebermanna in malo drugih) je neokretno. Velika tradicija Holbeina, Dürerja, Cranacha je mrtva in je ne obudi niti »Carpenter-cabota« na nemškem tronu s svojimi puhlimi govorancami.

Pierre Lasserre pa priznava nemško prioriteto v vojni umetnosti, a takoj povdarja, da nemški duh nikakor ni zmožen načelovati velikemu moralnemu in filozofičnemu gibanju. Ne veruje, da je kdaj globlje vplivala Nemčija na Francijo, za katero bi bil tak vpliv skrajno nesrečen. Ako bi se tak nemški vpliv v Franciji vdomačil in okrepil, potem bi to razodevalo, da je Francija postala barsbarska, da je veliko izgubila na svojem finem estetičnem okusu. »Ne govori iz mene nikak šovinizem«, zatrjuje Lasserre. Strinjam se s tem, da se otvorijo mejna vrata, ki nas ločijo od ostalega sveta, od Italije, Španije in Anglije. Iz Nemčije dovolimo priti k nam le Goetheju, Schopenhauerju, ki je bil sicer brutalen in osoren, toda duhovit, Nietzscheju in nekoliko dobrim slovarem, potem pa hitro zopet zapremo vrata.

Jules Lemaitre odgovarja kratko: pred 30 leti nam je v šoli jako imponirala nemška kritika. Danes o tem ne vem ničesar. Vpliv nemške književnosti je podoben ničli. Ne vem, kakšen je vpliv filozofije. Ostaja glasba... V obče sem prepričan, da je tisti neznan vpliv nemške kulture, ki je še nekoliko životarlil pri nas pred 30 leti, v naših dneh izginil.

H. Lichtenburger, profesor na vseučilišču v Nancy, po svojem imenu gotovo nemške korenine, se izjavlja nekoliko ugodneje o Nemcih. »Kritizujmo svoj narodni duh, ali opazujemo obenem, kar se godi izvan naše domovine. Ne smemo tako dobesedno tolmačiti Nietzschejeve parole, da je nemška inteligencija preveč prevlažena s pivom« in ne sodimo po tem, da nam ni treba poznati Goetheja in Kanta, Fichteja in Hegla, Schopenhauerja in Nietzscheja. Nemška vseučilišča so našim dijakom v marsikaterem oziru prospešna. Kakor se ni v 70. letih Nietzsche obotavljal proklamirati zmaga valnost francoske omike, tako priznamo tudi mi, da je nemška kultura večni faktor evropske civilizacije. Ibsen pravi: »Načelo svobodnih se glasi: Bodi svoj — postava egoistov: Zadržuj sam sebe!« Ravnamo se vselej po prvem, nikdar ne po drugem geslu.

Masson-Forrestier: Nemci se redé s francoskimi mislimi. Revolucija jih je prilagodila k našim idejam. Revolucija je pomenila svobodo. Napoleon I. pomeni — red. Nasproti temu pa nam v l. 1870. niso Nemci prinesli nikake ideje. Njihova zmaga izpričuje samo, da je disciplinirani narod močan, toda ta nauk smo mi podali svetu že l. 1793. Premagana Francija premaguje Nemčijo po svoji duševni superioriteti, kakor so premagane Atene pogrčile Rim.

Jean Moreas: Nemčija je krasna in velika. Veliko sem tam potoval, njeni pesniki in filozofi so mi dragi. Toda jaz ljubim red v vsem in to je gotovo, da Nemcem ne pristaja vladati in ravnati svet.

Maurice Muret: Na naših velikih pisateljih ne opazujem nikakega nemškega vpliva. Na moderno francosko misel so vplivali: Ruskin, Tolstoj, Ibsen in Nietzsche. Torej izmed štirih samo en Nemec, ki pa je bil sam odgojen v francoskem duhu.

Josephin Peladan: Poznam samo en nemški vpliv: blagodarni in naraščajoči vpliv Wagnerjev. Brez Wagnerja bi ne imelo sedaj nemstvo nikakega estetičnega prestižja.

Th. Ribot: Nemški duh išče vselej le praktično stran pri vsem. Pred 20 leti se je ustanovilo veliko filozofično gibanje, ki se je pričelo s Kantom ter se je vleklo do Hartmanna, Nietzsche, čigar vpliv je velikianski, v istini ni nemški genij.

J. H. Rosny: Nemški vpliv je bil svoje dni v filozofiji precej velik, a v literaturi je bil vselej majhen. Nemška literatura je od davna jako uboga.

Francis Vielé-Griffin: Nemcem manjka izvirnosti. Razcvit njih industrije je pospešila Amerika, na njih umetnost in literaturo učinkuje še danes Francija.

Anatole Leroy Beaulieu: Ne verujem v svetovno nadvlado nemškega duha, ne zato, ker vidim,

kako prepadata in zaostajata nemški genij in nemško znanstvo, temveč zato, ker danes si noben narod ne more prisvojiti intelektualne hegemonije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. februarja.

— »Zločin in pravica« —

tako je naslov članka, ki ga je priobčil včerajšnji »Slovenec«. Zločin, tako namiguje »Slovenec«, se je zgodil s tem, da je bil goški kurat Ferjančič obsojen in da je sedaj zaprt, pravica pa se je zgodila s tem, da je bil konfisciran naš listek »Žrtev razmer«. Šele sinoči je »Slovenec« dal duška svoji grozni jezi zaradi tega listka in izbruhal nanj najodbranejšo cvetko z vrta klerikalne stilistike, dasi je duhovnik, ki je popisal v tem listku, prav majhen grešnik v primeri z gotovimi gadi, ki še danes opravljajo nekrvavo daritev in ki jih »Slovenec« na vse načine povzdiguje. To ravno boli klerikalce, da je »Žrtev razmer« slika dejanjskih dogodkov, in je skoro vsakdo uganil posamične osebe. Toda nezakonitost ni v tem listku ničesar, in ravno zato pričakujemo z mirno vestjo razsodbe sodnikov, tistih sodnikov, iz katerih se »Slovenec« v sinočnem članku norca dela ter jim med vrstami očita pristranost in krivičnost. O zgodovini te konfiskacije bomo pa že še govorili, kadar bo stvar instancnim potom končana.

— Goški kurat Ferjančič

je moral 1. februarja nastopiti svojo kazen. Ko je dobil dotično pozivnico, je izposloval, da sta šla dva odposlanca županstva iz Goč in iz Loč do škofa Jegliča, naj se zavzame za krivoprisežnega duhovnika Ferjančiča in naj izposluje, da ta »božji namestnik« ne bo zaprt. Škof je tema odposlancema obljubil, da pojde posredovati do cesarja v korist Ferjančiča. Kakor se sedaj vidi, se je škof zastonj zavzemal za duhovnika, ki je bil obsojen radi hudodelstva zapeljavanja h krivemu pričevanju.

— Umrl je danes dopoldne v starosti 61 let naš občespoštovani somiščan g. Ivan Terdina, veletržec in hišni posestnik. Pokojnik je bil zaradi svoje realnosti velengleden trgovec; bil je ljubezniv mož, blagega srca in mišljenja. Imel je dolgo let trgovino v Celovcu a ni pozabil svojega slovenskega rodu. Gosp. Terdina je bil nekaj časa član obč. sveta in prvi predsednik »Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko.« Lahka mu zemljica in ljub spomin.

— Umrl je včeraj v tukajšnji bolnici po kratki a mučni bolezni občepriljubljeni g. Luka Kenda, posestnik, trgovec in bivši II. načelnik žebljarski zadrugi v Kropi. Bil je zvest pristaš in somišljenik naše stranke. G. Luka Kenda je v svoji oporoki volil 40% vsega svojega premoženja družbi sv. Cirila in Metoda. Kolikor se da danes ceniti premoženje in posestva v Kropi in na Zgošah pri Begunjah, dobila bode družba okoli 4000 K. Vrlemu možu samcu, ki je vsled poštenja in ljubeznjivega značaja užival splošno spoštovanje, bodi trajen spomin in zemljica lahka.

— »Sijajni« shod v Mirni peči. Piše se nam iz Mirne peči: Ta »sijajni« shod, ki se je vršil v ponedeljek, je priredil naš kaplan Fr. Majdič v prostorih farškega krčmarja Košaka svojim klavrnim ovčicam. Ker pa se je že naprej nadejal, da bi mu kateri liberalcevi resnico v obraz povedal, je za ta shod vse prav skrivaj pripravil in mu je pri tem posebno skušal pomagati farški krčmar Košak, ki je že prej prosil kovača, naj bi mu nalašč za to napravil ključ, da bi lahko sebe in drugo črno vsebino zaklenil v sobo. Ali kovač je nalašč tako dolgo odlašal, da mu ključa le ni napravil, in zaradi tega e kaplanček onim, o katerih je go-

tovo vedel, da bodejo mirno poslušali klerikalne laži, poslal pismena povabila. Na ta shod so prišli dr. Lampe, šmihelski kaplan in tudi znana novomeškega podobarja Kustjana ni manjkalo. Za predsednika tega shoda postavili so si brlinskega kamnoseka Kokalja, ki se je jako oblastno ponašal s svojim predstvom in smo ga že sedaj spoznali, kako bi z nami kruto ravnal, ko bi kakšno oblast nad nami imel. Pred prihodom teh zgoraj imenovanih »gospodov«, položili so bili tukajšnji naprednjaki ožlindrancem na cesto vrečo peska z napisom 16%, žlindra, in ko so se mimo te vreče pripeljali, čuli so se klici: »Živio ožlindrancu!« Ko so prišleci čuli ta znameniti pozdrav, zbežali so hitro v farovž, in ker so se ti klici še nekaterikrat ponavljali, je brlinski kamnosek s pravo katoliško jezo enkrat srdito pogledal na cesti stoječe ljudstvo. Je prava kravica ta kamnosek. Da nimajo ti usiljeni kmetski voditelji nikake sramežljivosti v sebi, pokazal je dr. Lampe s tem, da je takoj v začetku svojega govora povedal, da to njim nič ne stori, ako njim kdo očita, da imajo od žlindre umazane roke, morebiti si svojo sleparijo z žlindro še v čast štejejo. Na tem shodu je dr. Lampe le bolj v prilikah govoril, da smo kmetje le mleko na dnu posode, na vrhu te posode pa je smetana in ta smetana so graščaki, advokati in notarji, in zaradi tega je po njegovem mnenju potrebno, da se to mleko in smetana premeša. Slednjič je začel navzoče kmete prositi, naj se podpišejo, kateri hočejo pristopiti h »Katoliškemu političnemu društvu«, ali teh podpisov je nabral jako malo. Kako malo naše prebivalstvo zaupa duhovščini kaže to, da je na tem shodu celo neki klerikalec očitno povedal, da »Domoljub« in »Slovenec« same laži prinašata. Da sta ta dva lista res lažnjiva, potrdil je tudi dr. Lampe, ker je v svojem govoru povedal, da vsakdo mora vsaj nekoliko lagati, samo Bog da je pravičen in resničen. O vsem tem shodu bodi ob kratkem povedano, da je bil kaplan Majdič vratar, farovski hlapec pa je bil prevzel vlogo policaja, da je branil vstop onim, ki nočejo trobiti v klerikalni rog. Kapelan je pri tem toliko trpel, da je bil ves moker od potu, ker je z vso močjo vrata tiščal, da ne bi kateri brezverec vstopil v sobo, ali enemu se je bilo vendar-le posrečilo, da je bil prišel brez povabila v sobo in potem ni hotel ven iti, če tudi ga je kapelan vedno ven gonil in še celo farovškega hlapca na pomoč poklical, da bi ga z njegovo pomočjo iztiril ven. Ali vse to ni nič pomagalo. Dr. Lampe je tudi govoril, da on in nobeden duhovnikov nima od tega nobenega zasluzka, ali mi ne verjamemo, da bi bil farški krčmar Košak samo zavoljo kaplanove radodarnosti prodal toliko vina, kolikor se ga je ta dan pretočilo po vedno žejnih grlih klerikalnih ovčic. Bahal se je dr. Lampe tudi, da je bil šel s škofom na Dunaj, ni pa povedal po kaj, ker se mu je že naprej doždevalo, da bi bil utegnil kdo vprašati ga, kdaj bode šel ričet jest. Ko pa sta se dr. Lampe in šmihelski kaplan odpeljala iz Mirne peči, čuli so se na cesti klici: »Živio«, in ona dva sta to z veseljem pozdravila, misleča, da to njima velja, ali začudeno sta pogledala, ko sta čula glasove: Živio dr. Tavčar, fej žlindra!

— Dogodki v Ricmanjih.

V ponedeljek dne 2. t. m., na praznik svečnice, so Ricmanjci imeli delavski dan, ker so povsem uvedli iztočni cerkveni koledar. Dne 3. t. m. ob 10. uri zjutraj je prišel v Ricmanje žandarmerijski odposlanec v spremstvu 25 orožnikov, ki so zopet obkolili vas in zaprli vsa pota. Omenjeni žandarmerijski odposlanec je prišel z 10 orožniki pred hišo vaškega župana Iv. Berdana, katerega pa ni našel doma. Na to so se žandarji razkropili na vse strani in ga iskali. Mož je bil po svojih opravilih v Borštu in se je med tem časom vrnil domov. Takoj je prišel zopet pred hišo c. kr. žan-

darmerijski odposlanec z 10 orožniki in je vročil vaškemu županu nastopni ukaz: Nr. 24/Pr. Gospodu Ivanu Berdan, Ricmanje. Vsled odloka c. kr. namestništva od 30. januarja t. l., št. 259/Pr. zahtevam od Vas izročitev ključev kaplanijskega poslopja v Ricmanjih, vam predane od kapelana dr. Požarja. V ta namen nalagal sem c. in kr. žandarmerijskemu poverjeniku, da iste ključje od Vas prevzame. Naročujem vam torej, da jih precej istemu izročite. C. kr. okrajno glavarstvo. V Kopru, dne 1. februarja 1903. C. kr. namestniški svetnik: Schaffenhauer s/r. Na to je župan protestiral proti takemu postopanju, posebno še, ker je hiša izključno lastnina občine Ricmanje-Log. Proti sili da se ne more upirati ter izroča s protestom ključje. C. kr. orožniški odposlanec je vzel županu ključje. Ljudje so bili, kakor navadno, mirni in se ni nikdo niti ozrl ni na orožnike ni na njihovega komisarja. S tem korakom je posegla državna oblast v lastninsko pravico občanarjev iz Ricmanj in Loga. Zato so vaški poglavari odločili, da nastopijo civilno-pravno pot. Obe cerkvi in zvoniki so še vedno zaprti, na vratih so povsod še angleške žabnice. — Tako poroča »Edinost«. Mi pa dostavljamo: Če je kapelanja res izključno lastnina občine Ricmanje-Log, naj vloži županstvo pri državnem pravdnistvu kazensko ovadbo.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko je imelo včeraj popoldne pod predsedstvom društvenega načelnika g. V. Rohrmanna odborovo sejo, pri kateri se je storilo več važnih sklepov glede gospodarske organizacije klerikalne stranke, kakor glede nekaterih družih trgovstva in obrtnije tičočih se zadev.

Repertoire slovenskega gledališča. V petek 6. t. m. praznuje g. Anton Danilo-Cerar petindvajsetletnico svojega delovanja pri slovenskem gledališču. G. Danilo je prvi igralec, ki je vztrajal zdržema četrto stoletja pri naši drami ter tekoma te dobe igral celo dolgo vrsto ljubimskih in značajnih ulog. V priznanje njegovega uspešnega delovanja mu je dovolilo »Dram. društvo« benefico. Naše občinstvo bo izvestno z najobilnejšim posetom jubilaru izkazalo svoje simpatije. Igrala se bo narodna igra s petjem in godbo »Deseti brat«, pri kateri sodeluje operni zbor. — Prihodnji predstavi bosta v nedeljo, dne 10. t. m. — Drama pripravlja Shakespearovo igro »Sen kresne noči«.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela svojo 142. vodstveno sejo dne 29. januarja t. l. v družinskih prostorih »Narodnega doma«. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, Ivan Šubie in Dragotin Žagar. Svojo odsotnost je opravičil vodstveni ud ces. svetnik Ivan Murnik in nadzornik Ivan Vrhovnik. V zmislu § 18. društvenih pravil se je kot svetovalec seje udeležil odvetnik dr. Frančišek Stor. Prvomestnik otvarja sejo ob 3. uri popoldne z običajnim pozdravom. Isti tudi omenja korakov, ki so se storili v prid družbinemu opustnemu stanju ter predlaga družbino zahvalo g. župnika Vrhovniku in Lavtizarju ter kuratu, pesniku g. Bileu za družbi v prid darovane proizvode njunih vero- in domoljubnih peres. Blagajnik Martin Petelin naznaja, da je imela družba v preteklem letu 34.262-74 K dohodkov in 35.332-43 K troškov; torej 1069-69 K primanjkljaja. Ko se rešijo došle vloge in sprejmo razni nasveti, zaključijo prvomestnik sejo ob 5 1/2. uri zvečer.

Poročil se je gospod Fran Gostinčar, učitelj na Dobjem z gospodično Minko Kordiševo. Čestitamo!

Zlata poroka. V Dolskem pri Sv. Heleni se je vršila v soboto 31. m. m. zlata poroka Petra in Marije Lap. Skupna starost znaša 145 let.

Splošno slovensko žensko društvo ima v nedeljo, 8. t. m., popoldan sestanek članic v društvenih prostorih. Predavala bo gđđ.

Ernestina Jelovšek. — 15. t. m. pa priredi društvo zopet javno predavanje, ki bode gotovo vsakogar zanimalo. Predaval bo slovensko vseučilišni profesor, gosp. dr. Vinko Šerol »O pomenu in razvoju mutastih jezikov in vplivu ženskega pantomimika«.

Trgovinski ples. Kakor smo že objavili, dobivajo se vstopnice za trgovinski ples, ki ga priredi slovensko trgovsko društvo »Morkur«, v soboto, dne 7. t. m., v veliki dvorani »Narodnega doma« do sobote 14. zvečer v trgovinah gg. Gričar & Mejač v Prešernovih ulicah in J. Lozar na mestnem trgu ter v soboto zvečer v »Narodnem domu« pri blagajni. Odbor še enkrat prosi one gospode, oziroma rodbine, ki ne bi dobili slučajno vabil, da nam to oprostite ter pri odboru vabila zahtevate. Ker kakšna pomota glede dostave vabil ni izključena, posebno še, ker ni imelo društvo do sedaj imenika, po katerem naj vabi, marveč ga je moralo za ta prvi ples našega društva šele sestaviti, so nam po našem mnenju morebitni nedostatki glede razpošiljanja vabil tembolj odpustljivi. Gospode plesnega komiteja prosimo, da pridejo v soboto točno po dogovoru v »Narodni dom«.

Slavčeva maškarada. Odbor je ravnokar razposlal vabila, a pri velikem številu razposlanih vabil, je vendar mogoče, da komu vabilo ni bilo dostavljeno, ter prosi naj se isti blagovolijo obrniti na društvo »Slavce« ali pa na prodajalce vstopnic, katere je dobili v trgovinah g. J. Bahovca na Sv. Petra cesti in g. Fr. Čudna na Mestnem trgu ter v trafikah g. Fr. Šešarka v Šelenburgovih ulicah. — Maske dobe vstopnice le proti izkazu vabila na dotično ime.

Prostovoljno gasilno društvo v Gor. Logatcu bo imelo v nedeljo dne 8. februarja 1903 v prostorih g. načelnika Ivana Riharja veselico.

»Narodno bralno društvo« v Knežaku priredi dne 8. februarja ob 7. uri zvečer v prostorih g. Dragotina Česnika v Knežaku veselico.

Društvena veselica planinske čitalnice minulo soboto izvršila se je nepričakovano dobro, čeravno je bilo od odbora sklenjeno, da se napravi le mali zabavni večer, izključno le za domače Planince, spreminila se je ta v prav izvanredno lepo veselico. Zraven mnogega števila trških, planinskih občanov, bilo je slavno uradništvo kneza Windischgrätzja popolnoma navzoče; hvala za to. Prihitieli in počastili so nas pa tudi mili nam sosedni gostje s Postojne, Rakeka, Studenega. V lepo ozalšanih prostorih g. Lavriča razvnela se je že ob 8 uri zares prav živahna neprisiljena veselica, kateri sta bila v prvi vrsti gotovo v največjo zabavo gg. Podboj in Ivanc, prava komika, njih nastop kot prizor iz življenja dveh ljubljanskih barab, presenetil je vse občinstvo, smeha ni bilo kraja ne konca, ker sta bila tako rekoč ona dva reditelja cele veselice, bodi jima na tem mestu izrečena iskrena zahvala. V zahvalo pa došlim, nam vedno dragim gostom iz Postojne, sklenil je odbor čitalnice planinske, da se kolikor mogoče v največjem številu udeležijo samske kot sokolske maškeradne veselice, h kateri zadnji bodo vozovi brezplačno na razpolago, to pa tolikanj bolj, da se res mrtvo življenje v Planini vsaj nekoliko oživi, da se Planince ne bode vedno štel med zadnje hribovske životvorce. Če še pri tem omenim, da se je sukalo in rajalo do ranega jutra, je godba dosegla našo največjo zadovoljnost pri najboljši postrežbi, pa tudi od strani gostilničarja, gosp. Lavriča, je nam le prehitro minulo čas, razšli smo se po polnoma zadovoljni, nađejaje se, da nam čitalnica planinska priredi še večkrat enakih zabavnih večerov. Za danes pa kličemo: na svidenje kolikor mogoče v največjem številu na samski in sokolski veselici v Postojni.

Pekovski ples bode v četrtek dne 12. februarja ob 9. uri zvečer v gledališču Goldoni (poprej »Armonia«) v Trstu.

Odbor slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva »Naprej« v Gradcu sestavlja se je v odborovi seji 30. januarja t. l. za tekoče leto sledeče: Predsednik: Franjo Vošnjak, podpredsednik: Miško Cizelj, tajnik: Pavel Glaser, taj. namestn.: Peter Veselič, blagajnik: Ivan Mikl, blag. namestn.: Franjo Stiplošek, gospodar: Rado Plečnik, gospodar nam.: Pavel Ogorevc, knjižničar: Franjo Višič, knjiž. namestn.: dr. Matej Osenjak, nadzornika: dr. Janez Klasinc in prof. A. Kaspert.

Odbor društva »Zvezda« na Dunaju za leto 1903. V četrtem obšnem zboru tega društva so

bili sledeči gospodje enoglasno voljeni v odbor: Predsednikom Jakob Pukl, podpredsednikom Dragotin Dolenc, tajnikom Rudolf Malič, blagajnikom Jakob Semčič, za odbornike Franjo Merlak, Franc Šusteršič, Anton Trtnik; za odbornikove namestnike: Gabrijel Mežnar, Ivan Peterman, Ivan Vončina; za revizorje: Josip Božič, Janko Mladič in Josip Smerdu.

Redek slučaj. Posestniku Piberca na Polšici pri Podnartu skotila je svinja 18 mladičev, kateri so čvrsti in zdravi.

Nesreča. Iz Maribora se nam piše: Včeraj 4. t. m. okolu petih popoldan se je raznesla vest, da sta utonila pri drsanju na ledu dva sina g. Křižeka, prejšnjega trgovca, sedaj glavnega zastopnika »Dunajske zavarovalne družbe«. Ta popoldan se je šlo več mladine drsat na mestni ribnik; led spran od dežja in juga je bil na več mestih nevaren. Kar se udere led pod 11 let starim Křižekom, kateri zgine pod ledom. 14 let stari brat, ki je priskočil mlajšemu na pomoč je jednako prvemu našel smrt v vodi. Iskane požarne brambe po truplih je bilo brezuspešno. Ob 8 uri vstavili so gasilci delo. Danes 5. t. m. se bo voda ribnika izpustila, da se najdejo trupli. Mati je baje dovolila otrokoma se drsati.

Samomor v ječi. Porotno sodišče v Trstu je meseca septembra obsodilo Janeza Škrka iz okolice Sežane na smrt na vešalih, ker je umoril svojo sinaho. Kasacijski dvor je na ničnostno pritožbo dr. Gregorina to razsodbo razveljavil in je odredil novo obravnavo in sicer pred porotniki v Gorici. Ta obravnavo je bila določena na 7. t. m. Po razsodbi kasacijskega dvora je bilo skoro gotovo, da bo Škrk obsojen le radi uboja, ne radi umora, a Škrk se je tako bal smrtne obsodbe, da se je v ječi sam z dvema robcema obesil.

V hranilnici aretovana je bila danes dopoldne žena poštnega sluga v pokajo Neža Orehek. Prinesla je zastavit cel kos blaga. Ko jo je detektiv ustavil in vprašal odkod ima blago, je rekla, da je kupila od nekega žida. Med potjo na magistrat pa je priznala detektivu, da je blago pred sedmimi dnevi ukradla izpred Miklavčeve prodajalnice na Pogačarjevem trgu Orehek je ista tatica, ki je pred dnevi ukradla v Mathianovi hiši pet litrov vina in liter mleka.

Pogreša se Franc Trepotec, 40 let star, hlapec pri Valentinu Mraku, gostilničarju na Marije Terezije cesti št. 14. Dne 2. t. m. ob 11. uri ponoči je šel z doma in se do sedaj ni vrnil. Ker se je rad napil in je bil potem ves zmešan, se domneva, da se je kje ponesrečil.

Ponočnjaki. V Cerkvenih ulicah so danes ponoči trije ponočnjaki pri stanovanju urarja Jožefa Rasdorferja na oknu ubili dve šipi. Ponočnjake je pozneje policaj ujel.

V frančiškanski cerkvi zaspala je danes jutraj bivša hišna posestnica S. Š. Ko so jo zbudili, je začela na glas kričati, da so se ljudje zgledavali. Morali so jo odstraniti iz cerkve.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 39 izseljencev, ki so bili vsi iz Kranjskega.

Izgubljene reči. Vžitkarija Marija Pukal z Visekega pri Igu je zgubila neznano kje v mestu 3 bankovce po 20 kron 1 bankovec po 10 kron. — Gospa A. pl. W. je zgubila na poti od Brega po mestu do frančiškanske cerkve in odtam po Miklošičevi cesti do Bambergovih hiše zlato žensko remontoir uro. — Zasebnica P. R. je zgubila včeraj najbrže na domobranski cesti zlato uro in zlato veržico z obeskom.

Najnovejše novice. Okradena občina. Glavni občinski blagajničar v Temešvaru se je ustrelil. Pri reviziji blagajne se je izkazalo, da manjka 122.860 K. — Nova zdravniška iznajdba. Dvorni svetnik prof. Mosetig je iznašel novo kostno plombo zoper gnilobo kosti. — Poneverjenje. Blagajnik neke dunajske banke je zbežal s čekom 34.000 K. — Obsojena železnica. Na severni železnici je ponesrečeni vladar trčenja dveh vlakov nadporočnik Gaschler tako, da je moral izstopiti iz armade. Nadsoodišče je obsodilo železnico na 15.000 K za bolečine in na 2976 K letne rente. — Bivši transvaalski predsednik Krüger je nevarno obolel za pljučnico. — Ves odbor banke obsojen. V Požunu je bil obsojen zaradi sleparij odbor ondotne kreditne banke. Dobili so po tri mesece do pet let ječe. — Sestrico je zaklal. V Markovcih na Moravskem je gledal triletni sinček, kako je oče kral prašiča. Deček je vzel nož ter tekel k zibelki svoje polletne sestrice ter jo zaklal z besedami: Bom videl,

ali bo Marička tako cvčila, kakor prašič. — Obsojeni nemški uredniki. Porotniki v Maroš Vašar helyju so obsodili urednika in drž. postanca L. Korodyja zaradi ščuvanja zoper ogrsko narodnost v enoletno ječo in v globo 2000 K. Njegova sotrudnika Orendi in Liesz sta dobila po 6 mesecev ječe in 1000 K globe. — Orjaška deklica, ki so jo kazali v budimpeštanskem orfeju, je vsled kapi umrla. Deklica je bila 11 let stara ter je tehtala 125 kg. — Hrvatska drama na Bolgarskem. Dne 8. t. m. bodo igrali v Sofiji Trudičev »Truli dom«.

Smrt milijonarja. Dne 3. t. m. umrl je naglo v Monte Carlo znani ameriški milijonar Janez Edward Kelly iz New-York. Ranjki je bil vsak dan v Monte Carlo, kjer je vedno velikanske svote denarja igral. Dognano še ni, ali ga je zadela kap, ali pa se je sam usmrtil radi prevelike zgube pri igri.

Brada ga je rešila. Še v prvi polovici pretečenega stoletja je bil običaj, da so vsi umetniki prihajali na oder popolnoma obrti. Sloveči pevec Saintoy je bil prvi, ki je pretrgal o navado. Ta umetnik je bil velik lahkoživec, ki je tičal popolnoma v rokah oderuhov. Eden najbrezobzirnejših upnikov mu je bil neprestano za petami. Neko jutro je prišel v stanovanje k pevcu, baš ko je ta našajfan čakal na brivca ter se razgovarjal s svojim prijateljem. Oderuh ga je brezramno nahruil grozeč mu s sodnijo in ječo, ako ne poravna dolgovi. Pevec pa mu je mirno odgovoril: »Ne pridete ob svoj denar; pa vsaj tako dolgo me bodete počakali, da si dam odvzeti brado«. Ves vesel je odgovoril oderuh: »No to se razume, ne žurite se, saj imam čas počakati.« Pevec je poklical brivca in prijatelja za priči, si obrisal milo z obraza. Od tedaj si je pustil rasti brado in oderuh je zaman čakal na svoj denar, tudi sodišče mu vsled njegove izjave ni moglo pripomoči do denarja.

Dober tek ima pač neki ruski bogataš. Prišel je te dni v Kiew v neko tamošnjo restavracijo ter snel 9 porcij mesa, spil 6 steklenic piva 5 botelj vina 2 steklenici kisle vode, dalje 2 steklenici črnega vina in 4 benediktine. Za zapitek je plačal 27 rubljev in 40 kopekov ter pitnine dal 2 rublja. Na to je šel domov zdrav in čvrst. Radovedni smo, koliko stane tega moža hrana in pijača povprečno na leto.

Francoška baharija. Marselji so znani kot najhujši bahači in pretiralci. Ko je neki Parizan pri povedoval nekemu Marselju o razkošnosti nekaterih pariških rodbin ter pri tem seveda močno pretiraval in lagal, zavrnil ga je Marseljec: »Oh, pa to še ni nič, pri nas v Marselju poznam več nego deset bogatašev, ki žive v takem razkošju, da si razzun navadnih služabnikov drže še po enega zamorca samo zato, da jim prinaša pri priliki pisma s črnim okvirjem.«

Bogata Amerika. Preteklo leto se je v Združenih državah pri delalo zlata za 80.853.070 dolarjev, srebra pa za 3.352.084 dolarjev.

Pretendent zaprt. V Tan gerju se oficijozno zatrjuje, da je sultan vjel pretendentu Bu Hamara, ga zaprl v kletko in ga tako pustil v Fez prepeljati. Ta vest pa ni popolnoma verjetna, ker se od druge strani zopet zatrjuje, da je pretendent na prostem in da je sultan vjel samo pretendentu sličnega vstaša.

Kuga v Mehiki. V Mazatlanu je umrlo 15. januarja sedem oseb za kugo. V holnici je sedaj 88 za kugo obolelih oseb, katerih število pa postaja od dne do dne večje. Vlado vseučilišče so zaprli. Prebivalstvo sosednega mesteca Culianan Rosales je do skrajnosti razburjeno in pripravljeno za beg. V mazatlanški luki je več angleških ladij, katerih mornarji se ne smejo izkrcati. V mestu primanjkuje zdravnikov.

»Zajfa« — volilno sredstvo. Mayor John Hinkle v Colum busu je nedavno izdal predlog, naj se s pomočjo premije na milo ustanovi nacionalni fond za demokratsko stranko. On bode milo prodajal in od vsacega velicega kosa mila bode dal dol. 120 za prihodnje predsedniške volitve. O svojem nastrtu se je sledeče izrazil: »Zajfo« bomo prodajali in tako ustanovili zaklad za izvolitev predsednika, kateri bode nasprotnik trustom in monopolom, kateri bode po svoji izvolitvi tudi deloval, kateri bode javne naprave podržaval, kateri bode nasprotnik monarhij in cesarstev ter sovražnik vojske in prijatelj vseh svobodoljubnih narodov, pa naj slednji žive kjerkoli.

Kakor je splošno znano, dajejo »Mauthnerjeva« semena za repo za klajo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. februarja. V »lepen klub« je bila danes debata o rentni konverziji. Šusteršič in Ploj sta zastopala jako različni stališči.

Dunaj 5. februv. Justičen odsek se je danes bavil z načrtom o meničnih protestih in je naročil predsedniku dr. Ferjančiču naj izposluje, da pride stvar kmalu na dnevni red.

Dunaj 5. februarja Brambni odsek je danes zaupno razpravljaj o brambni predlogi. Minister Welsersheimb je dal neka važna pojasnila, ki pa ostanejo tajna. »Fremdenblatt« poroča, da je Welsersheimb tudi izjavil, da so govorice o mobilizaciji popolnoma neosnovane.

Praga 5. februarja. »Politik« javlja, da pride nagodba začetkom marca v nagodbeni odsek. Ta se proglasi permanentnim, na kar se zasedanje poslanske zbornice odgodi in se skličejo deželni zbori.

Praga 5. februv. Dr. Fořt je tako bolan, da precej časa ne bo mogel priti v državni zbor.

Beligrad 5. februarja. Vojno ministrstvo je vsem vojnim zapovednikom in članom generalnega štaba zaupno naznanilo, kake funkcije se jim poverijo v slučaju vojne na Balkanu.

Sofija 5. februarja. Blizu turško-bolgarske meje so našli sedem ubitih ljudi z odrezanimi glavami.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka« v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 5. februarja 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100 80	101 —
4 1/2% srebrna renta . . .	100 80	101 —
4% avstr. krona renta . . .	101 75	101 95
4% „ zлата . . .	121 20	121 40
4% ogrska krona . . .	99 75	99 95
4% „ zлата . . .	121 25	121 45
4% posojilo dežele Kranjske . . .	98 25	—
4 1/2% posojilo mesta Spiljeta . . .	100 —	—
4 1/2% „ Zadra . . .	100 —	101 —
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101 25	102 35
4% češka dež. banka k. o. . .	100 10	101 —
4% „ ž. o. . .	100 10	101 —
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101 50	102 20
4 1/2% pešt. kom. k. o. z . . .	107 60	108 60
10% pr. . .	101 —	102 —
4 1/2% zast. pis. Innerst. hr. . .	100 75	101 75
4 1/2% „ ogr. centr. . .	101 —	102 —
4 1/2% deželne hranilnice . . .	100 75	101 75
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	101 —	102 —
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . .	100 —	100 70
4 1/2% „ češke ind. banke . . .	99 25	100 25
4% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98 —	99 —
4% „ dolenskih železnic . . .	99 50	100 50
3% „ juž. žel. kup. 1/4 1/4 . . .	301 50	306 50
4 1/2% av. pos. za žel. p. o. . .	100 60	—

Srečke	od leta 1854 . . .	180—	190 —
"	" " 1860 1/4 . . .	248—	252—
"	" " 1864 . . .	248—	252—
"	tizske . . .	161—	163 30
"	zemlj. kred. I. emisije . . .	268 75	270 75
"	II. . .	265—	266 75
"	ogrške hip. banke . . .	257 75	259 75
"	srbske a. frs. 100— . . .	89—	91—
"	turške . . .	122—	123—
Basilika	srečke . . .	19 50	20 50
Kreditne	" . . .	435—	438—
Inomoške	" . . .	86—	90—
Krakovske	" . . .	75—	79—
Ljubljanske	" . . .	73—	77—
Avstr. rud. križa	" . . .	55 60	56 60
Ogr. " " "	" . . .	28 25	29 25
Rudolforske	" . . .	74—	78—
Salcburške	" . . .	75—	80—
Dunajske kom.	" . . .	437—	441—

Delnice.		
Južne železnice . . .	58 —	59 —
Državne železnice . . .	694 —	695 —
Avstro-ogrsko bančne del. . .	1585 —	1595 —
Avstr. kreditne banke . . .	697 50	698 50
Ogrske . . .	746 50	747 50
Živnostenske . . .	263 —	264 —
Premogokop v Mostu (Brüx) . . .	719 —	721 —
Alpinske montan . . .	396 50	397 50
Praške želez. ind. dr. . .	1660 —	1670 —
Rima-Murányi . . .	491 —	492 —
Trboveljske prem. družbe . . .	398 —	402 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	344 —	347 —
Češke skladske družbe . . .	169 —	170 —

Valute.		
C. kr. cekin . . .	11 34	11 39
20 franki . . .	19 08	19 10
20 marke . . .	23 43	23 50
Sovereigns . . .	23 96	24 02
Marke . . .	117 15	117 35
Laški bankovci . . .	95 50	95 70
Rubliji . . .	253 —	253 50

Žitne cene v Budimpešti. dne 5. februarja 1903.

Termin.		
Pšenica za april . . . za 50 kg K	7 50	
„ „ april . . . „ „	6 50	6 55
Koruzna „ maj . . . „ „	50 „	5 93
„ „ julij . . . „ „	50 „	6 04
Oves „ april . . . „ „	50 „	6 04

Efektiv. Mirno, nespremenjeno.

Slovenol in Slovenke ! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda !

Deželno gledališče v Ljubljani.

Stev. 69.

Dr. pr. 1867

V petek, 6. februarja 1903.
V proslavo 25. letnega delovanja
g. A. Danila pri slov. gledališču.

Prvič v sezoni:

Deseti brat.

Narodna igra s petjem v petih dejanjih Po
J. Jurčičevem romanu spisal Fr. Govekar.
Pevske točke priredil L. Pahor. Režiser
A. Verovšek. Kapelnik H. Benišek.

Prigodnja se odpre ob 7. uri. Začetek ob 7.30. uri. Konc po 10. uri.
Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. puh. polka št. 27.

Prihodnji predstavi bodeta nedeljo, 8. febr.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. februarja: Franja Zabukovec,
gostilničarjeva hči, 11 dni, Cesta na loko
št. 18, vnetje sopilnih organov. — Ivana
Koprivc, usnarjeva hči, 2 leti, Streliške
ulice št. 15, jetika.
Dne 4. februarja: Rajko Kastelic, umi-
rovljeni računski svetnik, 76 let, Rimska
cesta št. 9, kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Fahr.	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetro vi	Nebo
4.	9. zv.	745.3	1.2	sl. zahod.	sk. oblak.
5.	7. zj.	747.2	— 1.7	sl. sevzh.	sk. oblak.
6.	2. pop.	746.8	4.6	sl. sevzh.	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 0.8°
normale: — 1.3°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm.

Tužnega srca naznanjavo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancom
prežalostno vest, da je umrl po
dolgi, zelo mučni bolezni gospod

Luka Kenda

posestnik, trgovec in bivši II. načel-
nik žblijarske zadruge v Kropi

danes, v sredo, dne 4. februarja
ob 6. uri zjutraj, previden s sv.
zakramenti za umirajočega, v 53. letu
starosti. (338)

Pogreb bole jutri, v četrtek,
dne 5. februarja ob pol 3. uri po-
poludne iz deželne bolnišnice na
pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice brale se
bodo v Kropi in v Begunjah.

Pokojnika priporočamo v blag
spomin in pobožno molitev.

V Kropi, 4. februarja 1903.

Val. Žmitek. Gabr. Eržen.

„Prva žblijarska in že-
lezo - obrtna zadruga v
Kropi“ naznanja žalostno vest,
da je njen II. podnačelnik, gospod

Luka Kenda

posestnik in trgovec v Kropi in
Zapuzah

dne 4. svečana t. l. v Ljubljani
mirno v Gospodu zaspal. (339)

V Kropi, dne 4. svečana 1903.

Ravnateljstvo „posojil-
nice v Radovljici“ naznanja,
da je njen zaslužni član ravnatelj-
stva, gospod

Luka Kenda

posestnik in trgovec v Kropi in
Zapuzah

dne 4. svečana t. l. v Ljubljani
mirno v Gospodu zaspal.

Radovljica, 4. svečana 1903.

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja
povodom smrti gospodične

Amalije Jordan

za darovane krasne vence kakor
tudi za mnogoštevilno spremstvo
predrago ranjke k zadnjemu po-
čitku, izrekamo tem potom vsem
sorodnikom, prijateljem in znan-
cem iskreno zahvalo.

(340)

Žalujoci ostali.

Stanovanje

s 4 sobami, v III. nadstr. hiše št. 5 v
Šubičevih ulicah se odda s 1. majem.
Vpraša se pri J. Supančič-u,
Rimska cesta 20. (327-2)

Vabilo

domači veselici

katera bo

v soboto, 7. februarja 1903
v gostilni „pri Cenkarji“
Gradišče št. 6.

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina
40 vin. za osebo.

Ena dama vstopnine prosta.

Za obilen obisk se priporoča

Franz Slatnar

(334-1) gostilničar.

Klobuk

z ove farcone, trd, s firmo Krejci je bil
zamenjan dne 2. svečana popoldne najbrže
v kavarni „Narodnega tiskar-
stva“, da odda zamenjani klobuk v
se prosim, da odda zamenjani klobuk v
„Narodni tiskar-
nem trgu, svojega.

343-1

stanovanje

za maj-termin, v mestu ali predmestju,
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritlikin.

Prijazne ponudbe prosim na uprav-
ništvo „Slov. Naroda“ pod črko „L“.

Mlad

trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom išče
službe. Vstopi lahko takoj. (298-3)

Naslov pri upravnistvu „Sl. Naroda“.

Stenografa

sprejme takoj (337-1)

notar Hudovernik
v Kostanjevici.

Plača po dogovoru.

15 glid.

plačam tistemu, ki mi preskrbi službo
pisarja ali kot sluga v kakšni pisarni.
Vešč sem slovenskega in nemškega je-
zika v besedi in pisavi, imam dolgo-
letno dobro spricvalno in sem srednje
starosti.

Ponudbe se prosijo pod „O. P.“
poste restante, Ljubljana. (335-1)

Arhitekt

ali zidarski mojster

ki bi hotel napraviti skico ozir. načrt
za srednjo, po najnovejšem zistemu
urejeno pekovo peč, naj pošlje po-
nudbo do 10. februarja t. l. pod šifro
„št. 2476“ poste restante,
Ljubljana. (312-2)

„Narodna tiskarna“

odda

na svojem stavbišču v Knafovih uli-
cah v Ljubljani

nekaj dreves

in cvetličnega grmovja

kakor tudi druge stvari, ki se pov-
dom zidanja odstranijo.

Več pove upravni odbornik Jos.
Lavrenčič, na mitnici na Dunaj-
ski cesti v Ljubljani.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-

ljenja po najraznovrstnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let
pravico do dividende.

Stanovanje

z 1 sobo in kuhinjo se odda z majem
v Pogačnikovi hiši, Cigaletove ulice
št. 3, pred justično palačo.

Več se izve istotam vsak dan od
10—11 ure. (341)

Lepo predivo

na cele vagone ter tudi manjše partije,
kakor tudi fižol kupi (310-2)

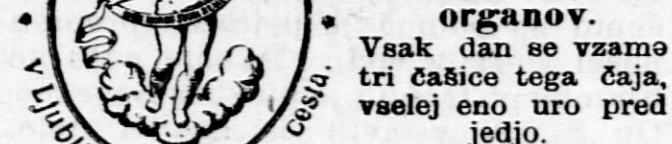
Anton Kolenc v Celju.

Čaj proti kašlju.

Izpričano
vplivno zdravilo
proti kašlju, hri-
pavosti in pri za-
slizenju sopilnih
organov.

Vsak dan se vzame
tri čašice tega čaja,
vselej eno uro pred
jedjo.

Cena zavitku
2910 50 vin. d (9)

Lekarna Piccoli „pri angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Zunanja naročila proti poštnemu povzetju.

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem izpraznjeno službo

asistenta eventuelno praktikanta

s prejemki, navedenimi v „določilih o pravicah in dolžnostih uradnega osebja
pri mestni hranilnici ljubljanski“.

Prošnje opremljene z dokazili o usposobljenosti za to službo je vložiti do
všetatega

25. februarja t. l.

(342-1)

pri podpisnem ravnateljstvu.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske

dne 5. februarja 1903.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz,
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizen, Marijine vare, Heb, Franzove vare,
Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in
II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m
zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m
zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solno-
grad, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m do-
poldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove
vare, Heb, Marijine vare, Pizen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. —
Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Mo-
nakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. —
Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta
in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob
7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolu-
dne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Kam?

hitiš prijatelj, vprašuje znanec. (299-3)

Ustavi se takoj imenovanec.

Si slišal že novico vseh novic,

Ki gre po mestu kakor jeden klic!

Izložbe ima Bernatović čarobne,

Ne najdeš v mestu njim podobne.

Kaj mi poveš? Takoj jih grem ogledat

In drugim hočem še povedat!

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

(26-14)

Va pojamla daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

U francoskem, laškem in
nemškem jeziku poučuje

Marija Göck (307-3)

Wolfove ulice 3, III. nadstr.

Špecerijska oprava

se proda. (313-2)

Kje, pove **Karol Planinšek**,
trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Knjigovodja

zmožen več jezikov, prost vojaščine,
želi takoj nastopiti mesto.

Ponudba na upravnistvo „Slov.
Naroda“ pod „Knjigovodja“. (331-2)

Iščem manjšo, dobro idočo

gostilno

kje na Gorenjskem, v kakem indu-
strijalnem kraju, v prevzetje.

Ponudbe pod „M. M. 74“ na
upravnistvo „Slov. Naroda“. (280-3)

Komptorski praktikant

z dovršeno trgovsko šolo in znanjem
stenografije, se sprejme z dobro za-
četno plačo pri trvdki (11-28)

Edmund Kavčič

v Ljubljani.

— Išče se —

prodajalka

za trgovino z mešanim blagom, izur-
jena v špecerijski, manufakturni in no-
rinberski stroki. Ista mora biti samo-
stojna in tudi nekoliko vajena v slo-
venski in nemški korespondenci ter s
primerno izobrazbo.

Ponudbe pod: „št. 100“ na
upravnistvo „Slov. Naroda“. (329-2)

Vabilo

predpustni veselici

s plesom

katero priredi

pevsko društvo „Moste“

v nedeljo, 8. februarja 1903

v gostilni pri g. Debelaku

v Vodmatu.

Vspored:

Petje, srečolov, šaljiva pošta, corian-
doli corso, ples in prosta zabava.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina 25 kr. za osebo.

Ker je čisti dohodek namenjen v po-
ravnavo društvenega dolga, se preplačila
hvaležno sprejemajo.

K obilni udeležbi vabi najviljudneje

(333-1) odbor.

Prešernove * * * poezije
v novi popolni izdaji 3 žiljenjepisov, literarno-
zgodovinskih črticami in estetično oceno. —
Uredil dr. A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (vadeže
usnje 3 zlato obrezo) 3 H, po pošti 3 H 20 h.
Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.
(1898-90)

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokoristne
namene.